

Otevřený projekt Akce těla

2

Počátek otevřeného projektu Akce těla byl spojen s rokem 2011, se 125. výročí narození novojičínského rodáka Antona Koliga, pozdějšího profesora Státní akademie výtvarného umění ve Stuttgartu a expresionistického malíře evropského významu.

Jeho nositelem byli členové spolku výtvarných umělců Arkáda UVU ČR a přizvaní hosté. Důvodů pro uspořádání výstavy bylo několik. Prvním bylo připomenutí uměleckého odkazu Antona Koliga, bravurního malíře mužských aktů, jak ostatně samotný název výstavy Akce těla signalizuje. Druhým důvodem byla užitečnost obnovy kulturně historické paměti místa. Nový Jičín se ve druhé půli devatenáctého století nacházel na vrcholu své síly díky produkci klobouků a textilních továren a ve stejném čase se stal rodištěm hned řady malířů a sochařů: např. pokračovatele uměleckého rodu Bergerů, Julia Bergera, pozdějšího profesora vídeňské Akademie, malíře monumentálních historizujících fresek Eduarda Veitha, autora výzdoby hückelových vil, divadel v Ostravě, Klagenfurtu, Praze a vstupní haly přírodovědného muzea ve Vídni, secesního krajináře Hugo Baara, přítele Uprky a Jaroňka, architekta Czajkeho, Bluma, ze sochařů Franze Barwiga, autora sousoší Tančících Kunwaldanů na kašně na náměstí v Novém Jičíně, laureáta nejprestižnějšího Bienále v Benátkách. Mladšího sochaře Leopolda Hohla, který ztvárnil literární postavu Darmošlapa od Josefa von Eichendorffa. Dne 1. července 1886 se zde narodil Anton Kolig, spoluzák Egona Schieleho na vídeňské Akademii, spoluzakladatel rakouského expresionismu. Tato silná generace umělců dává podnět k organizaci kulturního života města. Podnikatelé Hückel, Böhm, Peschl, obchodníci Roubitschek aj. se stávají donátory místních umělců. Vzniká tak silná tradice, která působí až do druhé světové války. České obyvatelstvo, obsazující Nový Jičín po válce, k této tradici hledí nedůvěřivě nebo ji nezná a rozvíjí bohatý kulturní život především hudební - sborový zpěv, komorní orchestry klasické hudby, taneční orchestry, divadlo. Dá se říci s jistotou měrou zjednodušení, že výtvarné aktivity současného ale i minulého umění organizuje od padesátých let Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, reprezentované týmem pracovníků v čele s malířem Otokarem Zelenkou.

Pozdějším druhým centrem výtvarného umění se stává umělecké školství - založení výtvarného oboru Lidové školy umění v Novém Jičíně v r. 1960 za působení prof. Františka Svačiny a od r. 1970 manželů Zemánkových. Za období padesáti let toto umělecké učiliště položilo výtvarné základy stovkám studentů, z nichž ti nejtalentovanější pokračovali ve studiu na středních a vysokých školách uměleckého směru, fakultách teorie umění a fakultách architektury. Absolventi těchto škol se blíží ke dvěma stovkám a každý rok přibývají další. Ti s praktičtějším zamě-

řením nacházejí uplatnění v projekčních kancelářích, reklamních agenturách, uměleckém školství. Ale naše krajina, město potřebuje kulturně citlivou a kreativní populaci, která se bude umět chovat a cítit v souvislostech historických i současných, uplatnit se ve veřejném životě, která bude mít příležitost spoluvytvářet život ve městě, zanechat stopy nejen tvůrce, ale i jeho generalizujícího pocitu a generačního pohledu stejně tak, jak je zde zanechali předchůdci Veith, Kolig, Zelenka. A to je poslední důvod k rozvíjení tohoto projektu. Je jakousi výzvou, napřaženou rukou k mladé generaci, akcí těla, osobním nasazením, přizváním k pokračování a k přesregionální, přesgenerační spolupráci, permanentní šanci...

Jan Zemánek, 8. 10. 2011

Jan Zemánek – Beatnik

Peter Pauko – Kto je tu boss?

Radana Pavelková – Zajink - Rok zajíce

Martin Vlček – Mezi nebem a zemí

Ivan Jakeš – Léto

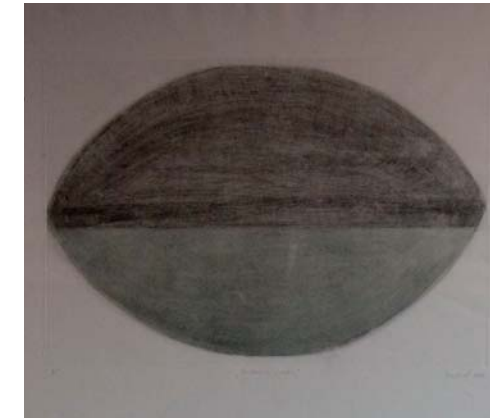
Miroslava Janoušková – Odpočinek I

Pavel Kozubík – Vakuum

Sárka Hyklová – Z cyklu Portréty

Gabriela Marková – Povídej si se mnou

Jakub Merta – Odvaha ječmene

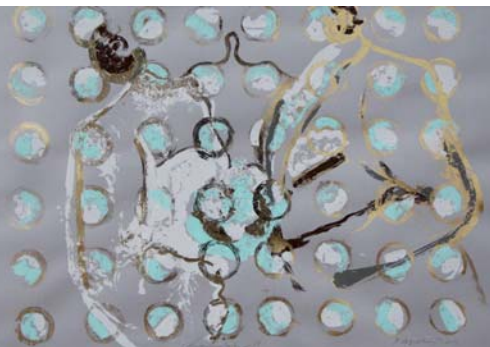
Radana Nevřivová – Autoportrét „v pohybu“

J. V. Štípský – Malá smrt

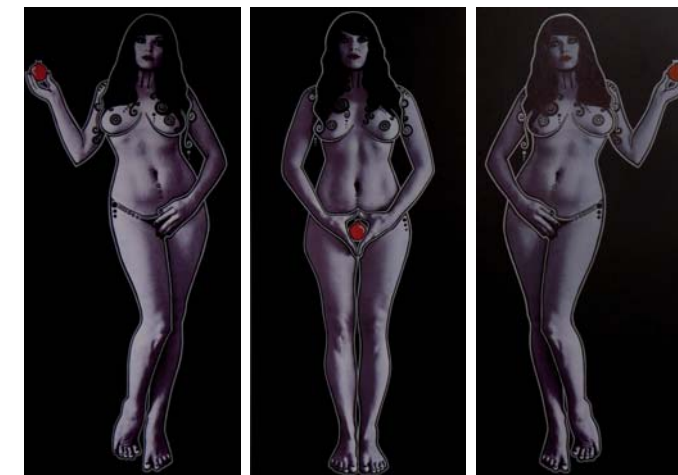
Pavel Strnadel – Rozhovor IV

Petra Kozubíková – Vzpomínka II

Lenka Tymráková – ON a ONA (v oknech), Aneta Willertová – Das Mensch, objekt

Lucie Remešová – 3 GRÁCIE

Soňa Hubová – tanec dojmů, performance

Soňa Zemánková – L

Profesionální výtvarná scéna Novojičínska dnes

Téměř čtvrt století od poslední radikální životní proměny v našem prostoru se o vyváženém rozkvětu hospodářském a kulturním, je-li vůbec kdy dosažitelný, zatím mluvit nedá.

Umělecká tvorba se z romantické výlučnosti, doznávající dlouho do moderní doby zejména v totalitních systémech, stala – jako tomu bylo ostatně po většinu času – součástí normálního světa, světa točícího se kolem příjmů a vydání, kolem živobytí. Stala se měřitelnou vzděláním, spotřebou času, uplatnitelností na trhu, tedy výdělečnou činností jako každá jiná práce.

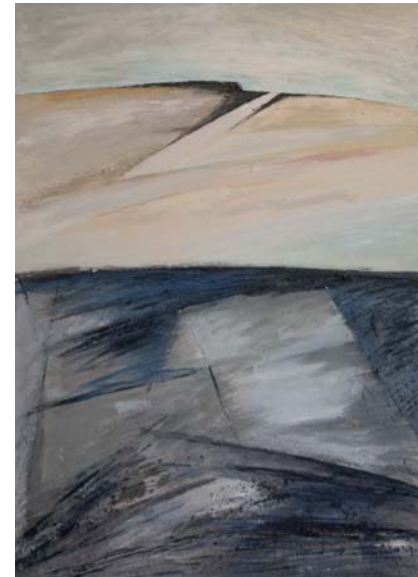
Dnes je skoro všechno úplně jiné, než si to výtvarná obec po roce 1989 představovala. Proměna profesní výtvarné struktury se tehdy zaměřovala na odstranění diktátu centra, a to jak pokud šlo o vnitřní organizaci (umělecký svaz – unie, spolky), tak pokud šlo o rozdělování finančních prostředků (kulturní fond). Na této proměně se podílela jako součást Unie výtvarných umělců ČR i Unie výtvarných umělců Valašsko, která později změnila své „národopisné“ pojmenování na dnešní název Arkáda.

Prioritou pro jednotlivé spolky na počátku 90. let kupodivu nebyly peníze, ale výtvarné aktivity zmnožující kulturní nabídku v místě jejich působení. Zprvu to byla výtvarná sympozia (vzpomeňme sochařské symposium v Rožnově pod Radhoštěm) nebo kontakty se zahraničními umělci, v případě Arkády s umělci italskými.

Výtvarnou obec však zasáhla drsným způsobem ve druhé polovině 90. let ztráta rozhodujícího nestátního finančního zdroje, jímž byl Český fond výtvarných umění. Tuto ztrátu se dodnes nepodařilo nahradit. Přesto jsou nezávislé projekty výtvarných umělců realizovány, a to především díky vlastním profesním organizacím – spolkům. V nich jsou však většinou umělecky aktivní jen představitelé generace první republiky a „děti socialismu“. Generace odchovaná již v nové demokracii se v takových spolicích necítí volně a dává přednost neformálním „kavárenským“ uskupením s jepičí životností. To vysvětluje (avšak neomlouvá) vysoký věkový průměr oborových profesních sdružení v celé ČR. Navíc řada umělců působí ve shodě se svým naturelem zcela soliterně a k jakémukoliv společnému projektu se staví s nedůvěrou.

Otevřený projekt Akce těla podporovaný Městem Nový Jičín i Muzeem Novojičínska je jiný. Charakterizuje ho významná účast mladých autorů spjatých s regionem. Podíl na tom má kvalitní a dlouhodobá práce zdejší Základní umělecké školy; řada jejich absolventů vystudovala nebo navštěvuje střední a vysoké umělecké školy a vstupuje na profesionální uměleckou dráhu. Jde ale i o výsledek cílevědomé snahy členů spolku výtvarných umělců Arkáda najít program, který by umělce s různými výtvarnými názory i životními zkušenostmi nerozděloval, ale spojoval. Toto usilování trvá již více než šest let a jeho výsledkem je tento zcela výjimečný projekt, který má značné možnosti rozvoje jak uvnitř regionu, tak i jako vizitka schopnosti Novojičínska obohatit kulturní obraz České republiky a prosadit se i v zahraničí.

Oskar Brůža, 17. 11. 2013

Petr Rezníček – Cesta

Zdeněk Jalůvka – Torzo

Kateřina Škarková – V ovoci

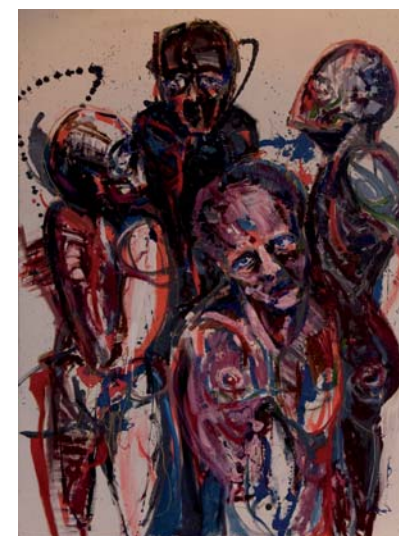
Zuzana Nevřivová – Bez názvu

Dominik Rolný – Bez názvu

Lada Poulová – Proces – Proměna 2

Karel Svach – Chodci

Smysl akce Akce těla

AKCE TĚLA 2

Permanentně se opakuje otázka: Má smysl kolektivní výstava, sdružující pod vágním mottem nejrůznější výtvarné disciplíny, tendence, o věkové skladbě vystavujících nemluvě? Odpověď pozitivní se hledá těžko, od doby spontánních salonů devadesátých let se toho hodně změnilo. Převládá pohled jakéhosi anachronismu, nepatřičnosti, vždyť hlavní proud je někde ve sqotech, fabrikách, přinejmenším v ústech formulujících koncepcí, již je zbytečno realizovat. A v okamžiku opuštění oné dutiny hynoucí.

Výtvarný znak, gesto, prostupuje generacemi, a až je jejich interpretace časově závislá, má vypovídací schopnost, výrazovou referenci. Tvorba Antona Koliga je spojena s ustáleným hodnocením a zařazením do definovaného proudu moderního umění první poloviny 20. století. Přežívá-li pojem, zde expresionismus, pak se ale zákonitě musí měnit způsob jeho naplňování. Pojem se významově mění, umělci sobě vlastním sdílením jej posouvají z původních hranic a ten v nových souvislostech čerpá z jiných možností a zkušeností. Společné vystoupení i tak rozdílných sdílení umožňuje na základě kolektivního teritoriálního vědomí sledovat a diferencovat, jak jsou interpretovány konstantní znakové skladby v dílech zde představených. I je pochopit. Expresivně řečeno, díla jsou redukcí motivů na to, co je považováno za podstatné, a v tomto smyslu realizují umělci svou tvorbu jako nástroj vlastního poznání. Akce těla 2 je ponorem, je expedicí za objevováním, obnovováním zdroje lidské vitality.

Jan Zemánek, 19. 10. 2013

2

Otevřený projekt Akce těla

(zahájen v roce 2010, stav v roce 2013)

Námět: Jan Zemánek

Autorský a realizační tým: Jan Zemánek, Oskar Brůža, Jakub Merta, Martin Vlček, Pavel Strnadel, Petr Rezníček, Lada Poulová, Zuzana Nevřivová

Vizuální styl: Pavel Kozubík

Fotografie: Oskar Brůža, Pavel Kozubík, Lada Poulová, Oldřich Poul, Aneta Willertová, Jan Zemánek

Redakce: Oskar Brůža a Jan Zemánek

Webová stránka projektu: www.art-visual.cz/akcetela

Projekt je uskutečňován za podpory Města Nový Jičín

Premiéry výstav Akce těla se uskutečňují na Zerotínském zámku díky pochopení Muzea Novojičínska

© Spolek výtvarných umělců ARKÁDA, Nový Jičín, 2013;

www.uvucr.cz/arkada, arkada@uvucr.cz

Body action | Die Aktion des Körpers
inspirováno tvorbou Antona Koliga

